

رېځخراوی فرياکهوتنی ميللی

PAO

بلاوکراوهی مانگانهی رېځخراوی فرياکهوتنی ميللی گړنگترین چالاکی و
دهستکهوته کان له مانگی حوزهیرانی 2026 لهخوده گړت

له بهسره تا نهینهوا، و له ههولیرهوه تا سلیمانی، ئهم بابته دهريدهخات که
چون پرسی کهشوههوا گوراوه بو مافی مرووف و کاری خوبهخشانهی
بهرجهسته له سهرانسهری پاريزگاندا:

1. کاتيک کهشوههوا به زمانی مافه کان قسه دهکات: چيروکی بنهماکانی
بهسره قوناغی تهواو دهگړيته دهست
2. رهگ و ويته کيشان: سلیمانی پیکهوه ئاههنگی ژینگه و مندائی
دهگيرن
3. بهرهو ياسادانانی ژینگهیی وهلامدهرهوهتر: ههولير باس له
ههموارکردنهوهی ياسای پاراستنی ژینگهیی ههریمی کوردستان دهکات
4. خوراگری کهشوههوا له راهینانهوه دهست پیدهکات: نهینهوا
وهجبهیه کی نوئی خوبهخش دهرچوو

کاتیک که شوههوا به زمانی مافه کان قسه ده کات: چیرۆکی بنه ماکانی به سره قوناغی تهواو ده گریتته ده ست

له مانگی ژینگه دا، له کاتیکدا سالانه هه مان دروشمی وهرزی دووباره ده بیتهوه، ریکخراوه که مان خه ریکی نووسینی لاپه رهیه کی جیاواز بوو: لاپه رهیه ک که کومه لگه ی مه ده نی له دلی هاو کیشه ی که شوههوا دا داده نیت نه ک له په راویزی خۆیدا.

چیرۆکه که چهند مانگیک له مه و بهر دهستی پیکردوو. له مانگی کانوونی به که می ۲۵.۲۰۱۵ ده شنووسی کۆتایی پره نسپه کانی به سره ئاماده کرا. ئهم چوارچیوه نو بنه مایه رۆلی کومه لگه ی مه ده نی له روو به روو بوونه وه ی گۆرانی که شوههوا دا پیناسه ده کاته وه. بیرۆکه ی سه ره کی به لگه نامه که ئه وه یه که پاراستنی مافه کانی مرۆف له چوارچیوه ی گۆرانی که شوههوا دا به رپر سیاریتییه کی هاو به شه، که له سه ر رۆلی تهواو که ری نیوان کومه لگه ی مه ده نی، هاو به شه کان و لایه نه په یوه ندیداره کان بنیات نراوه- نه ک به رپر سیاریتییه ک که بخریتته سه ر یه ک لایه ن.

له به لگه نامه یه که وه بو مهیدان

بو وهر گۆرانی ئهم پره نسپانه بو واقع، زنجیره یه ک دانیشتنی دیالۆگ له پینچ پارێزگاری به غدا، نهینهوا، ههولێر، به سره، و موسه ننا ریکخرا، جگه له چالاکیه کانی تیمی خۆبه خش له که رکوک. ئامانج له مانیشتنانه ئاشناکردنی ئه کته ره ناو خۆییه کان بوو به پره نسپه کانی به سره و گرنگیان له دارشتنی وه لامیکی مافخوازان به قهیرانی که شوههوا. هه لمه تیکی دیجیتالی هاو رپیه تی کاری مهیدانی ده کات

ئهم کاره مهیدانییه له گه ل هه لمه تیکی چروپری میدیایی له تۆری کومه لایه تی فه یسبووک و ئینستاگرام ئه نجامدرا، که ۱۹ پۆستی تێدا بوو، هه ریه که یان تیشکیان خسته سه ر لایه نیکی جیاوازی گۆرانی که شوههوا و کاریگه ریه کانی له سه ر شاره کان، له گه ل سی فیدیوی دۆکیۆمێنتاری که بنه ماکانی به سره و گرنگی په سه ندردنیان روونکرده وه. که مهینه که گه یشته ۲۵۱۹۵ له هه ردوو پلاتفۆرمه که دا.

له نیوان به لگه نامه یه ک که له مانگی کانوونی یه که مدا دارێژراوه، دانیشتنه کان که له پینچ پارێزگادا به رپوه چوو، و هه لمه تیکی دیجیتالی که گه یشته هه زاران شوینکه وتوو، ریکخراوه که مان ریبازیکی نوێ ده خاته روو: چاره سه رکردنی گۆرانی که شوههوا وه ک پرسیکی مافه کانی مرۆف که شایه نی هه مان جددی و پابه ندبوونه.

رهگ و وینه کیشان: سلیمانی پیکه وه ئاههنگی ژینگه و مندالی دهگیرن

له چوارچیوهی رومالی ریکخراوی فریاکهوتنی میلی بۆ دوو رووداوی نیودهولهتی له مانگی حوزهیران، تیمی ریکخراوهکه له شاری سلیمانی دوو چالاکي به ئامانجی مندالان جیبهجی کرد، که ئهولهویهتیا به گهشهپیدانی ژینگهیی و دهروونیان داناوه.

له یادی رۆژی جیهانی ژینگه‌دا، خۆبه‌خشانی ریکخراوهکه سهردانیکی په‌روه‌ردهیی بۆ مندالان ریکخست بۆ نه‌مامگه‌یه‌ک که له‌لایه‌ن یه‌کێک له‌خۆبه‌خشه‌کانی ریکخراوه‌که‌وه به‌رپۆه‌ده‌بریت. ئامانجی سهردانه‌که به‌ره‌وپیشبردنی هۆشیاری ژینگه‌یی و هاندانی گرنگیدان به‌فه‌زای سه‌وزایی بوو. له‌سهردانه‌که‌دا منداله‌کان زانیاریان له‌سه‌ر گرنگی رووه‌که‌کان و چۆنیه‌تی گرنگیدانیان و چۆنیه‌تی ریسایکلکردنی پاشماوه‌ی رووه‌که‌کان وه‌رگرت. هه‌روه‌ها گوێیان له‌ئه‌زموونی ئه‌و خۆبه‌خشه‌گرت له‌دامه‌زراندنی پرۆژه‌ی ژینگه‌یی خۆی و چۆن ده‌ستپیشخه‌رییه‌کی بچووک ده‌توانیت بگۆریت بۆ پرۆژه‌یه‌کی به‌ره‌مه‌دار که خزمه‌ت به‌ژینگه‌ بکات و به‌رده‌وامی به‌ره‌وپیش ببات. چالاکیه‌که به‌دابه‌شکردنی نه‌مام و نه‌مامی بچووک به‌سه‌ر مندالان و هاندانی بۆ چاندن و چاندنی به‌هاکانی پاراستنی ژینگه‌ له‌ته‌مه‌نیکي بچووکه‌وه کۆتایی هات.

له‌بۆنه‌یه‌کی هاوته‌ریبدا، خۆبه‌خشانی ریکخراوه‌که چالاکیه‌کی کات به‌سه‌ربردنیان ریکخست که بریتی بوو له‌سهردانیک و چالاکیی هونه‌ری و داهینه‌رانه. منداله‌کان له‌رینگه‌ی وینه‌کیشانه‌وه خه‌ون و خواسته‌کانی داهاتوویان له‌که‌شیکي خۆش و کارلیککارانه‌دا ده‌ربری. چالاکیه‌که به‌دابه‌شکردنی دیاری به‌سه‌ر به‌شداربووان گه‌یشه‌ لوتکه.

ئه‌م دوو چالاکیه‌ به‌شیکه‌ له‌هه‌وله‌ به‌رده‌وامه‌کانی ریکخراوه‌که بۆ پالپشتیکردنی مندالان و په‌ره‌پیدانی به‌هه‌ره‌کانیان و به‌ره‌وپیشبردنی کاری خۆبه‌خشانه و ده‌ستپیشخه‌رییه‌ کۆمه‌لایه‌تییه‌کان، دوو پاتیده‌که‌نه‌وه که سلیمانی له‌مانگی حوزه‌یراندا له‌رینگه‌ی دوو ده‌ستپیشخه‌رییه‌وه مندالانی له‌پیشینه‌دا داناوه: چاندنی نه‌مامیک و چاندنی خه‌ونیکی.

بهره‌وایاسادانانی ژینگه‌یی وه‌لامدەر وه‌تر: هه‌ولێر باس له هه‌موارکردنه‌وه‌ی یاسای پاراستنی ژینگه‌ی هه‌ریمی کوردستان ده‌کات

پڕۆژێ دووشه‌ممه 22ی حوزه‌یرانی 2026، رێکخراوی فریاکه‌وتنی میلی، به‌هاوبه‌شی له‌گه‌ڵ تۆری ئۆزۆن بۆ پاراستنی ژینگه‌ و به‌پاڵه‌شتی هاوکاری گه‌لی نه‌رویج، دانیه‌شتنیکێ دیاڵوگی تایبه‌تمه‌ندیان له‌ ده‌سه‌لاتی پاراستن و باشت‌کردنی ژینگه‌ی هه‌ولێر ئه‌نجامدا، له‌ چوارچێوه‌ی پڕۆژه‌ی "باشت‌کردنی مافه‌کانی مرۆف و به‌ره‌وپێشبردنی به‌شداریی دیموکراتی".

هاوبه‌شییه‌ک که‌ حکومه‌ت و کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی کۆده‌کاته‌وه

له‌ دانیه‌شتنه‌که‌دا نوێنه‌رانی وه‌زاره‌ته‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان و داموده‌زگا حکومییه‌کان له‌ هه‌ریمی کوردستان، له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی مه‌ده‌نی که‌ به‌شداربوون له‌ گروپی کاری هاوبه‌ش که‌ له‌ ساڵی 2025 به‌ هاوکاری ده‌سه‌لاتی پاراستن و باشت‌کردنی ژینگه‌ دامه‌زرا، کۆکرده‌وه. ئه‌م ده‌ستپێشخه‌رییه‌ ره‌نگدانه‌وه‌ی گرنگی کاری هاوبه‌شه‌ له‌ داڕشتنی سیاسه‌تی ژینگه‌یی.

دانیه‌شتنه‌که‌ تیشک خرایه‌ سه‌ر پێداچوونه‌وه‌ به‌ ژینگه‌ی یاسایی په‌یوه‌ست به‌ پاراستنی ژینگه‌ و چاره‌سه‌رکردنی گۆرانی که‌شوه‌ه‌وا، دنیابوون له‌ هاوئاهاه‌نگی له‌گه‌ڵ ئاسته‌نگه‌کانی ئێستا. هه‌روه‌ها رێگاکانی تیکه‌ڵکردنی چه‌مکه‌کانی گونجاندن له‌گه‌ڵ که‌شوه‌ه‌وا له‌گه‌ڵ یاساکی ئێستای ناوچه‌که‌دا کۆلیه‌وه.

له‌ دانیه‌شتنه‌که‌دا خسته‌ن‌پرووی پڕۆژه‌ پێشنیارکراوی هه‌موارکردنه‌وه‌ی یاسای پاراستن و باشت‌کردنی ژینگه‌ له‌ هه‌ریمی کوردستان بوو. به‌شداربووان تێبینی و پێشنیاری ته‌کنیکیان پێشکه‌ش کرد بۆ په‌ره‌پێدانی زیاتری ره‌ش‌نووسه‌که‌، و رێککه‌وتن له‌سه‌ر هه‌نگاوه‌ رێکاره‌کانی داها‌توو بۆ ته‌واوکردنی پڕۆسه‌ی هه‌موارکردنه‌وه‌ی یاسادانان کرا.

ئهم دانیه‌شتنه‌ به‌شیکه‌ له‌ هه‌ولێ به‌ره‌واوه‌کان بۆ به‌هێزکردنی حوکمرانی ژینگه‌یی و په‌ره‌پێدانی چوارچێوه‌ی یاسایی په‌یوه‌ندیده‌ره‌، به‌مه‌ش به‌شداره‌ له‌ دروستکردنی ئه‌و سیاسه‌تانه‌ی که‌ زیاتر وه‌لامدەر وه‌ بن به‌رامبه‌ر به‌ ته‌حه‌ددیاتی ژینگه‌یی و که‌شوه‌ه‌وا و یارمه‌تیده‌ر بن بۆ گه‌یشتن به‌ گه‌شه‌پێدانی به‌رده‌وام له‌ هه‌ریمی کوردستان.

خوڙاڱري ڪه شوهه وا له راهيٽانه وه دست
پيڏه ڪات: نهينه وا وه جبهيه ڪي نوي
خوبه خش دهرچوو

له چوارچيډه پروجرامى "په روږده سوز بۇ بهر زكردنه وهى خوراكى كه شوههوا له عىراق"، و به هاوبه شى نيوان ريځخراوى فرياكه وتنى ميللى، ريځخراوى ليو لاگرانجى فهره نسى، و ده زكاى كه شه پيدانى فهره نسى (AFD)، خوليكى راهينانى تايبه تمه ند به ناوى "بهر زكردنه وهى خوراكى كه شوههوا له ريځه پهره روږده نافهرمى بۇ گروهه خوبه خشه كان له نهينهوا" له ۲۳ى حوزهيران تا ۲۷ى حوزهيرانى ۲۰۲۶، له هوتيل سيبان له شارى ههولير بهرپوه چوو. ئامانجى خوله كه شياو كردنى خوبه خشه كان و تهيار كردنيان به كارامه يى و شيواى پيوست بۇ بلاو كردنه وهى هو شيارى زينگه يى و بهر زكردنه وهى تواناى پي كهاته ناوخوييه كانى نهينهوا بۇ رووبه رووبوونه وهى ئاسته نكه كانى گورانى كه شوههوا له ريځه كه رهسته ي پهره روږده نافهرمى.

بەشداربووان بە سەرکەوتووی خۆلەکیان
تەواو کرد و بڕوانامەکانیان وەرگرت، ئەمەش
هەنگاوێکی کاریگەر بوو بۆ بنیاتنانی کادری
خۆبەخش کە توانای دروستکردنی کاریگەری
راستەقینە هەبێت لەناو کۆمەڵگاکیاندا. ئەم
راھێنانە رەنگدانەوی پابەندبوونی هاوبەشیە
بۆ دامەزراندنی کلتوری خۆراگری کە شوێنەوا
ئاستی بنەرەتییەو، لە ڕێگەی وەبەرھێنانێکی
راستەقینە لە وزەی خۆبەخشەکان وەک
بریکاری گۆرانکاری بەردەوام لە نەینەوا.

